

Factsheet

GIERZWALUW

Eieren leggen	Broeden	Jongen vliegvlug na
Max. 10 dagen	18 - 22 dagen	40 - 42 dagen
<i>In totaal 60 -70 dagen van eileg tot vliegend jong</i>		

KALENDER

Gierzwaluwen doen bijna alles vliegend, ze verlaten het luchtruim alleen om te broeden.

Eind april - begin mei Aankomst

Jankees Schwilke

- Terug uit overwinteringsgebied in Afrika.
- Voor nestplaatsen volledig afhankelijk van gebouwen: broedt in spleten en gaten in muren, en onder dakpannen.
- Zeer plaatstrouw, keert elk jaar terug naar eenmaal bezette nestplaatsen.
- Koloniebroeder.

Mei - juli Broedseizoen

Marc Guyt

- Doorgaans één legsel per jaar, 2-3 eieren.
- Voedsel: vliegende insecten en zwevende spinnen.
- Zoekt voedsel rond de nestplaats boven grote open wateren, boven steden en dorpen en boven weilanden tot meerdere kilometers van het nest.
- Vangt in het broedseizoen 20.000 insecten per dag voor zichzelf en de jongen. Eén gierzwaluwgezin is per broedseizoen goed voor het verdelgen van ruim één miljoen insecten.
- Als ze jongen hebben, maken ze een voedselbal van alle gevangen insecten, waarin wel 300 insecten kunnen zitten. De jongen worden dus maar af en toe gevoed, maar wel met veel insecten ineens.
- Vocht halen ze uit insecten. Bij zeer warm weer willen ze wel eens vliegend water scheppen in lage vlucht over het wateroppervlakte.

Ran Schols

VERVOLG KALENDER

Tweede helft juli - september
Najaarstrek

- Weersomstandigheden zijn sterk van invloed op de start en daarmee op het einde van het broedseizoen. Bij een koud en nat voorjaar start de eileg later en kunnen er tot begin augustus nog jongen uitvliegen.
- Weersomstandigheden hebben ook effect op het broedsucces.
- In jaren met warm en zonnig zomerweer vliegen gemiddeld 2,1 jongen per paar uit. In koude en natte jaren gemiddeld maar 0,9 jong per paar.
- Broedvogels trekken weg als de jongen op punt staan uit te vliegen (soms al vóór het laatste jong uitvliegt).
- Doortrek van noordelijke broedvogels vindt plaats tot in september.

Half augustus - half april
Overwintering

- Verblijft in Afrika.
- Overwintert in het Congobekken tussen Mali en Congo en maakt van daaruit enorme uitstappen naar Mozambique of de Sahel.
- Leeft van vliegende insecten rond onweerswolken en regenbuien.

Inrichting

- Er zijn diverse speciale neststenen en -kasten voor gierzwaluwen in de handel.
- Plaats bij nieuwbouw of renovatie standaard meerdere neststenen ingemetseld in de gevel.
- Er zijn ook neststenen en -kasten die aan de buitenmuur bevestigd kunnen worden. Bevestig deze met RVS-schroeven.
- Gierzwaluwdakpannen worden niet meer geadviseerd. Zeker niet op geïsoleerde daken, omdat het dan te warm wordt.

- Hang meerdere nestkasten op onder een overstek of dakgoot. Nestelt vaak met meerdere paren bij elkaar.
- Zorg dat de vliegopening op het noorden of oosten hangt.
- Hang de kasten zo hoog mogelijk op, maar met een minimale hoogte van 3 meter.
- Zorg dat de aanvliegroute vrij is van obstakels, zoals bomen of vlaggenmasten.
- De omgeving rondom de nestplaats is minder relevant, omdat de gierzwaluw zijn voedsel in de lucht vangt. Wel moeten er voldoende insecten zijn.

Beheer

- Bij renovatie moeten de neststenen zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke nestingen geplaatst worden.

- Het kan een tijd duren voordat de vogels een nieuwe nestlocatie vinden. Dit is te stimuleren door gierzwaluwgeluiden af te spelen op de nieuwe nestlocatie
- De nestruimte hoeft niet te worden schoongemaakt.
- Het gebruik van insecticiden heeft een negatief effect op de voedselsituatie van alle insectenetende vogels, waaronder de gierzwaluw.

Zie ook maatregelfactsheet:

- Nieuwbouw
- Renovatie
- Na-isolatie

Deze factsheet is mede tot stand gekomen met financiële steun van:

JAAP VAN DUIJN
VOGELFONDS

Dinamo Fonds
DIEREN - NATUUR - MONUMENTEN

Barbara Eveline Keuning Stichting

Provincie Noord-Brabant

Wettelijke bescherming

De gierzwaluw is een beschermde soort. De nesten van de gierzwaluw zijn jaarrond beschermd en mogen niet weggenomen of vernietigd worden. Een ontheffing van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie is nodig, bijvoorbeeld bij renovatie- of isolatiewerkzaamheden aan gebouwen met nesten van gierzwaluwen. Voor specifieke maatregelen kan ook een gedragscode worden opgesteld. Voor meer informatie, kijk op www.vogelsendewet.nl